

Norwegian Embassy

EC
MA KOBYSHE

KCSF
FONDACIONI KOSOVAR PËR SHQËRI CIVILE
KOSOVAR CIVIL SOCIETY FOUNDATION

EKO SHKOLLA

PËRMBAJTTJA

- Njoftim me EKO SHKOLLËN
- Intervistë "Problemi i shpyllëzimit në Kosovë"
- Si ta ngrisim vetëdijen qytetare për mbrojtjen e mjedisit
- Fakte alarmante!

Mbi EKO SHKOLLËN

I/e dashur lexues/e,

Po e fillojmë këtë buletin të ri. Ky do të jetë numri i parë i këtij formati informativ që do të përmbajë mesazhe, intervista dhe njoftime mbi ambientin dhe punën që po zhvillohet nga Klubi i Mjedisit "Luciano Motroni" dhe EC Ma Ndryshe në kuadër të projektit EKO Shkolla.

Në kuadër të këtij projekti ofrohet një model dhe metodologji që përdoret gjerësisht në vendet e zhvilluara, por që po zgjerohet me shpejtësi edhe në vendet në zhvillim. Përvojat botërore tregojnë se shkolla ekologjike është një fenomen në rritje, i cili nxit të rinjtë të angazhohen në mjedisin e tyre duke u dhënë atyre mundësinë për ta mbrojtur atë në mënyrë aktive.

Përmes projektit ofrohet mundësia që nxënësit dhe mësuesit të shkollës së përzgjedhur të bëhen pjesë e një programi afatgjatë që përmban trajnime, aktivizëm, zbatim nismash dhe promovim mjedisor. Përfitimet teje të rëndësishme që ka shkolla ekologjike janë raportet e vlerësimit të energjisë së eficientës dhe udhëzuesit për masat ekologjike që realizohen nga ekspertë të angazhuar.

Në bazë të këtyre vlerësimeve shkolla përfiton intervenime direkte në hapësirën e saj, si një tentim tjetër për ta shndërruar atë në një ndërtesë ekologjike. EKO Shkolla është një fenomen në rritje, i cili inkurajon të rinjtë që të angazhohen në mjedisin e tyre duke u lejuar atyre mundësinë për ta mbrojtur atë në mënyrë aktive. Fillon në klasë, zgjerohet në shkollë dhe përfundimisht nxit ndryshimin në komunitetin e gjerë. Përmes këtij programi, të rinjtë përjetojnë një ndjenjë arritjeje për të qenë në gjendje të japin fjalën e tyre në politikën e menaxhimit mjedisor të shkollave të tyre. Programi i EKO Shkollës është një mënyrë ideale për shkollat që të ndërmarrin një rrugë domethënëse drejt përmirësimit të mjedisit si në shkollë ashtu edhe në komunitetin lokal, ndërkohë që në të njëjtën kohë ka një ndikim pozitiv në jetën e të rinjve, familjeve të tyre, stafi shkollor dhe autoritetet lokale. EC ka themeluar Klubin e Ambientit të cilët tashmë janë duke u mbështetur drejt pavarësisht të tyre në dhënien e kontributit për mbrojtjen e ambientit dhe përhapjes së metodologjisë së aplikuar drejt komunitetit të gjerë dhe shkollave tjera.

Intervistë me ekologun prof.Dr.Asoc. Elez Krasniqi

1. Si qëndrojnë pyjet e Kosovës në raport me problemin e shpyllëzimit?

- Pyjet e Kosovës në raport me problemin shpyllëzimit pasqyrohen mjaft keq.

Kjo vjen kryesisht si rezultat i veprimit negativ antropogjen.

2. Cilat institucione shtetërore janë përgjegjëse për menaxhimin dhe mbrojtjen e pyjeve?

- Për menaxhimin e pyjeve është përgjegjës MBPZHR (në disa raste në bashkëpunim me MMPH).

3. Sa janë të mbrojtura pyjet nga institucionet? A ka përparim në fushën e mbrojtjes nga shpyllëzimi?

- Në aspektin juridik, në bazë të legjislacionit janë të mbrojtura mjaft mirë, ndërsa praktikisht jo sa duhet. Ka përparime në këtë drejtim, mirpo jo në masën e duhur.

4. Si ndikon shpyllëzimi në humbjen e specieve dhe ç'rregullimin e ciklit jetësor?

- Shpyllëzimi ndikon negativisht në humbjen e individëve të llojeve të caktuara apo edhe degradimit të habitateve të tyre.

5. Cilat do të duhej të ishin veprimet e institucioneve përkatëse për trajtimin e këtij problemi?

- Ky është një problem i cili kërkon trajtim serioz. Ky problem duhet të trajtohet në radhë të parë në suaza të zhvillimit të qëndrueshëm të mjedisit të Kosovës. Pastaj me programe specifike fillimisht përmes vetëdijësisht të mirfilltë (duke punuar me tërë shtresat e shoqërisë) të vazhdohet në dobi të zhvillimit të qëndrueshëm të mjedisit ndërsa njëkohësisht duke e implementuar me intenzitet të vazhdueshëm në ngritje e sipër implementimin e dispozitave ligjore.

Aktivitetet e EKO Shkollës

Si ta ngrisim vetëdijen qytetare për mbrojtjen e mjedisit ?

Natyrë është shtëpia jonë e përbashkët. Është vendi ku për mijëvjeçarë me radhë ka ekzistuar cikli i jetës, të cilin njeriu po e rrezikon sot me veprat e tij. Veprat e shumta dhe zhvillimet e pakontrolluara në raport me mjedisin janë duke krijuar pasoja të mëdha dhe efekte të pakthyeshme, pasoja të cilat po fillojmë t'i ndiejmë që tani. Djegia e qymyrit, emetimet e gazrave, kontaminimi i ujit, shpërthimet kimike, makinat e vjetra, shpyllëzimi, mosmenaxhimi i mbeturinave etj, janë vetëm disa nga veprimtaritë tona që po e shkatërrojnë habitatin tonë duke krijuar një pasiguri të madhe për gjeneratat e ardhshme.

Ka rëndësi të dihet një strategji e cila duhet të ndiqet për të evituar një krizë ekologjike në vendin tonë. Prioritetet duhet të jenë problemet më të mëdha e më të ngutshme për tu zbatuar, që të sigurojnë një natyrë e mjedis të pastër. Në besojmë se është detyrë e jona e përbashkët që t'a mbrojmë ambientin dhe rrethinën ku jetojmë dhe rritemi ne.

Bashkë me organizatën EC Ma Ndryshe, ne si Klub i Ambientit nga shkolla "Luciano Motroni" kemi nisur aksione afatgjate me të cilat duam t'a ngrisim vetëdijen e gjithmbarshme qytetare për rëndësinë e ambientit dhe rrethinës tonë, si dhe të nxisim aktivizëm qytetarë për ruajtjen e mjedisit. Aksione të pastrimit, kampanja vetëdijesuese, shënime të ditëve ndërkombëtare të mjedisit, seri të edukimit mjedisor, punëtori vizionuese për transformimin e hapësirave publike dhe debate publike janë disa nga aktivitetet tona si Klub të cilat i kemi realizuar në bashkëpunim me EC-in për të përçuar mesazhin e kauzës sonë dhe ngritur vetëdijen qytetare për një ambient të pastër dhe të gjelbër.

Blerim Selmani, Klubi Ambientit "Luciano Motroni"

Fakte alarmante !

1. 75% e insekteve janë zhdukur në 30 vitet e fundit

2. Pa insekte, 80% të frutave dhe perimeve do të zhdukeshin

9. Mbipeshkimi mbyl 950 bilion peshq çdo vit

10. 475 bilion peshk i ngordhur dhe i paperdorshëm

3. 55% e kafshëve të egra janë zhdukur në 40 vitet e fundit

4. 95% e jetës në dhe do të vdesë në 60 vite

11. 90% e farës së shitur është hibrid i selektuar

12. 60% e zonave bujqësore përdoren për të ushqyer bagëtinë

5. 90% e balenave dhe peshkaqenëve janë zhdukur

6. Shkalla e zhdukjes së specieve është rritur për 1000 herë

13. 15.500 litra ujë përdoren për të prodhuar 1kg mish

14. 60 billion kafshë mbyten çdo vit për konsum njerëzor

7. Oqeanet do të mbesin pa peshq në vitin 2048

8. 50% e oksigjenit vjen nga fitoplanktoni i cili është i rrezikuar në oqeanet

15. Speciet endemike të bimëve kanë humbur 70% të habitatit të tyre

Klubi i Ambientit "Luciano Motroni"
Mehmet Pashë Devalla, 20000 Prizren

EC MA NDRYSHE

Adresa: Fehmi Lladrovci 94, 20000 Prizren
Bulevardi Nënë Tereza, H 30 B1 Nr. 5, 10000 Prishtinë, Kosovë
Tel: +381 38 224 967 & +381 29 222 771

Email: info@ecmandryshe.org

Web: www.ecmandryshe.org:

Social media:

<https://www.facebook.com/ecmandryshe>

<https://twitter.com/ecmandryshe>

<http://instagram.com/ecmandryshe>

Ky grant është mundësuar nga 'Programi i shoqërisë civile për Shqipërinë dhe Kosovën', financuar nga Ministria e Punëve të Jashtme të Norvegjisë dhe menaxhuar nga Fondacioni Kosovar për Shoqëri Civile (KCSF) në partneritet me Partnerët Shqipëri për Ndryshim dhe Zhvillim (PA). Përmbajtja dhe rekomandimet e paraqitura nuk përfaqësojnë qëndrimin zyrtar të Ministrisë së Punëve të Jashtme të Norvegjisë dhe Fondacionit Kosovar për Shoqëri Civile (KCSF).

